

Zamanın Efendisi

Bediüzzaman Kimdir, Risale-i Nur Nedir?

HEKİMOĞLU İSMAİL

İ S T A N B U L

TİMAS
11

ZAMANIN EFENDİSİ BEDIÜZZAMAN

Hekimoğlu İsmail

Yaratılış

*Âlem-i mülk ve şahadet,
âlem-i melekût ve ervah
üstünde tenteneli bir
perdedir.*

Hutbe-i Şamiye, 101

*Bu kâinat o kadar
manidar ve muntazamdır
ki, mücessem bir kitab-ı
Samedanî ve cismanî,
bir Kur'ân-ı Rabbanî ve
müzeyyen bir saray-ı
Samedanî ve muntazam
bir şehri Rahmani
suretinde görünüyor.*

Asa-yı Musa, 132

Atomlardan moleküller, moleküllerden yıldızlar, gezegenler yaratılmış.

Feza âleminde dünya, insanın yaşayacağı bir yere yerleştirilmiş.

Göz için güneş, kulak için ses, mide için su ve toprak yaratılmış. Dil için tatlar, lezzetler... Burun için kokular yaratılmış.

Sadece dünya değil, kâinat insana göre düzenlenmiş.

Dünya yaratılırken insan nerede?

Ruhlar âleminde!

Bir başka âlemden gelen insan, dünyada her şeyi hazır bulmuş. İnsana lazım olan her şey hazırlanmış. Eğer atmosfer gibi bir şey eksik olsaydı insan yaşayamazdı.

Mücessem: Tecessüm etmiş, cisimlenmiş, cisim haline gelmiş.

Samedanî: Her şeyin O'na ait olup O'nun hiçbir şeye muhtaç olmadığı Allah'a ait.

Petrol

Petrol yaratılmasaydı 20. asır medeniyeti olmazdı. İnsanlık tarihinden önce, Allah petrolü yaratarak medeniyetin temellerini atmış.

İlk petrol kuyusu 1853'te Amerika'da açılmış.

Petrol, dev şirketlerin doğmasına sebep olurken, bu şirketler dünyanın dört bucağında petrol aramış, bulmuş. Böylece uluslararası şirketler doğmuş.

Petrol sebebiyle pek çok savaş çıktığı gibi, her iki Dünya Savaşı'nda da petrole çalışan tanklar, uçaklar, otomobiller milyonlarca insanın kanını akıtmış.

İplikten, kâğıttan plastiğe kadar binden fazla mal, petrolden üretilmiş.

Fabrikalarda, atölyelerde, laboratuvarlarda petrol önemli rol oynadığı gibi; kara, deniz, hava ulaşımında ve sanayinin çeşitli kollarında da aynı önemi taşımaktadır.

Siyasi haritalar petrol sebebiyle defalarca değişmiş, yine değişecek...

Bir de petrol yataklarının tükendiğini düşünün... Bugün petrole yaşayanlar o gün açlıktan birbirini yiyecek.

Rusya'nın en büyük petrol yataklarından biri olan Batum'un yanındaki Artvin'de ve Rize'de de petrol vardır.

Rize'den Adana'ya bir hat çizerseniz, Doğu'nun altı petrol dolu.

Marmara ve Trakya'daki doğalgaz da petrolün habercisidir.¹

Ram: Teslim olmuş, itaat eden, boyun eğmiş, emrine girmiş.

Rububiyet: Cenâb-ı Allah'ın her zaman, her yerde, her mahluka muhtaç olduğu şeyleri vermesi, terbiye, tedbir ve mâlikiyeti ve besleyiciliği keyfiyeti.

Aksa: Uzakta bulunan, Irak.

Ubudiyet: Kul olduğunu bilip Allah'a itaat ve ibadet etme.

Mıknatıs

*Her şeyi maddede
arayanların akılları
gözlerindedir, göz ise
mâneviyata kördür.*

Hutbe-i Şamiye, 109

*Şu mahlûkatın dizginleri
kimin elindeyse O'na ram
olmanız lazım ki ta O'nun
mülkündeki mahlûklar
da size ram olabilsin
ve onların dizginleri
elinde olan zatın
namına elde edebilirsiniz
ve istidadınıza layık
makama çıkasınız.*

Yirminci Söz

*İnsanı canlandıran
ameldir, öldüren yeis.
Biçare hakikatler,
kıymetsiz ellerde
kıymetsiz olur.*

**Mektubat,
Hakikat Çekirdekleri**

*Ey insan, şu kâinattan
maksad-ı âlâ, tezahür-ü
Rububiyete karşı
ubudiyet-i külliye-i
insaniyedir ve insanın
gaye-i aksâsı o ubudiyete
ulum ve kemalatla
yetişmektir.*

Yirminci Söz

Mıknatıs da insanlık tarihinden çok önce yaratılmış. Eğer mıknatıs yaratılmasaydı, 20. asır medeniyeti olmazdı.

Dinamolarla üretilen alternatif akımda mıknatısın rolü büyüktür, aydınlanmada ve elektrik motorlarında bol bol mıknatıs kullanılır.

Uçaklar ve gemiler, pusulayla yol bulur. Pusulalar, Kuzey Kutbu'ndaki manyetik alanla çalışır.

Telgraf, telefon, radyo ve televizyonlarda mıknatıs kullanıldığı gibi, yapay mıknatıslar vinçlerde ve gemilerde de büyük işler görmektedir.

İnsan

Bitkiler, hayvanlar, insanlar topraktan yaratılmıştır.²

Bir bakıma Allah, su gibi bir şeyden her şeyi yaratıyor. Diğer açıdan, toprak gibi bir şeyden her şeyi yaratan yine O'dur.

Atasını maymun kabul etmeyenlerin atası Âdem aleyhisselamdır, Havva da annemiz.

İlk insan, ilk peygamberdir. İslâmiyet insanlık tarihi kadar eski. İnsan; din ile dünyaya gelmiş, dinden ayrılınca dünya da bitecek.

İnsan, İslâmiyet, kâinat; üçü bir bütün, biri giderse her şey biter.

Eğer, "Binlerce sene evvel gelen İslâmiyet, 21. asrın ihtiyaçlarına cevap veremez" denirse, biz de deriz ki, "Milyonlarca sene evvel yaratılan toprak, su ve atmosfer de eskimiştir, modern çağların ihtiyacını karşılayamaz; onları kullanmayın, yerine yenilerini bulun!"

Nasıl ki toprak her asrın ihtiyacına cevap vermişse, toprağı yaratan Allah, İslâmiyet'i gönderdiğinden, o da her asrın ihtiyacına cevap vermiş ve verecektir.

Toprak ne kadar mükemmelse, İslâmiyet de o kadar mükemmeldir.

İnsan ne kadar mükemmelse, İslâmiyet de o kadar mükemmeldir, çünkü yaratan tektir.

Allah, insana sınırsız kabiliyetler vermiş. Eğer din gönderilmeseydi, insan sayısız kötülükler işlerdi. Din gönderilmiştir ki, kötülüklerden vazgeçip sayısız iyilikler yapsın, cennet gibi dünyayı cehenneme çevirmesin.

Haramda hayır yoktur!

Kabiliyetiyle icatlar ve keşifler yapan insan, bunları hayırlı yönde kullanabilir.

İnsan beyni ilme, tekniğe ve dine uygun yaratılmış. Beyinleri yaratan Allah, sadece insan beyninin peygambere ve kitaba muhatap olacağını bildiği için, sadece insana din göndermiş...

20. asır medeniyeti eşittir insan beyni! İslâm'dan uzaklaşan insanlar medeniyeti zararlı duruma getirirken, şuurlu Müslümanlar da ilimle, teknikle daha iyi bir dünya kurabilir.

İnsan beyni, her türlü kötülüğü de iyiliği de yapmaya müsaittir. Müslüman'ın birinci vazifesi kötülükten uzak kalmaktır. İkinci vazifesi gücü yettiği kadar iyilik yapmaktır.

Peygamberlerin bütünü Müslüman'dır. İslâmiyet Âdem aleyhisselamla başlar, kıyamete kadar da devam edecektir.

Peygamberler

*Cenab-ı Hak, Sebe sûresi
12. ayetin lisanıyla manen
diyor ki:*

*“Ey insan, bir abdim
heva-i nefsinı terk ettiği
için havaya bindirdim,
siz de nefsinı tembelliđini
bırakıp bazı kavanin-i
âdetimden güzelce
istifade etseniz siz de
binebilirsiniz.”*

Yirincı Söz

*Hem, ekser Enbiyanın
Asya’da zuhûru, ağleb-i
hükemanın Avrupa’da
gelmesi, kader-i ezelinin
bir remzi, bir işâretidir ki;
Asya akvâmını intibaha
getirecek, terakkî
ettirecek, idare ettirecek
din ve kalptir. Felsefe ve
hikmet ise din ve kalbe
yardım etmeli, yerine
geçmemeli.*

Yirmi Altıncı Mektup

Kavanin: Kanunlar, yasalar.

Ağleb: Daha kuvvetli, çok kuvvetli, en çok galip.

Medeniyetin temelleri peygamberlerin eliyle atılmıştır. Her kavme bir peygamber gönderilmiş. Etiler, Akatlar, Asurlar, Babiller gibi ne zaman ve nerede bir gelişme olmuşsa, orada peygamberlerin izini aramalıdır.

Konfüçyüs, Buda, Sokrat, Aristo gibi kimsele-
rin fikirlerinde ayet, hadis meallerini bulmak
mümkündür.

Peygamberler yüce bir ahlâkı yaşayıp, takdim
ederken hem yaptıkları işlerde, hem de mucizeleriyle maddi kalkınmaya ışık tutmuştur.

İlk elbise giyen, ev yapan, hayvanları ehlileş-
tiren, yemek pişiren Âdem aleyhisselam ol-
duğuna göre, onun yaptığı işleri yapmamız
sünnettir. Böylece, İslâm’ın şartlarını yerine
getiren, haramlardan kaçan, her sözünü, her
hareketini İslâm’a uyduranlar külli ibadet sır-
rına erer.

Allah’ın sıfatlarını şahsi hayatlarında (cüz’i
planda) uygulayanlar, Esmâü’l Hüsna’yı ta-
lim etmiş sayılır. İlim, Sani, Gani, Rezzak, Rah-
man ve Rahim Allah’ın sıfatlarıdır. İlmini arttı-
ran, sanat öğrenen, helalinden kazanan, baş-
kalarına yardım eden, affedip bağışlayan; Es-
maü’l Hüsna’yı talim ederek yüce bir ahlâka,
mânevî makama sahip olur.

Peygamberlerin bütünü Esmâü’l Hüsna’yı ta-
lim etmiştir.

Musa aleyhisselamın denizi yarması, İsa aleyhisselamın ölüyü diriltmesi, Davut aleyhisselamın demiri eritmesi, ahir zaman Nebisi Hazreti Muhammed aleyhisselatu vesselamın ayı ikiye bölmesi gibi mucizelerin bütünü, beşerin ulaşacağı ilmî harikaların son sınırlarına işaretler. Yani denizaltılar, sondaj, kalp ameliyatları, feza yolculukları gibi teknolojik başarıların temelinde peygamber mucizelerini görmeli.

Maddi ve mânevî kalkınma İslâmiyet'in ruhuyla cesedi gibidir. Biri olmazsa, İslâmî hayat da olmaz!

İslâm'a uygun şekilde kalkınmayan Müslümanların ahlâkından ne kadar söz edilebilir? Her fakir masum olmadığı gibi, fakirlik de dinî ihmallerden doğan bir haldir. Tahsilini tamamlamayan, sanat öğrenmeyen zor duruma düşecektir. Hâlbuki helal kazanç ibadettir. Kazancını haram yollardan kazanan İslâm'ı ne kadar temsil edebilir? Temsil edemeyen ne kadar tebliğ eder?

Peygamberler İslâmiyet'i yaşamıştır. Müslümanların vazifesi de peygamberlerin hayatına (sünnetine) uymaktır.

Kur'ân, Peygamber ve Müslüman; bunların bütünü İslâmiyet'tir. Müslüman ayetten, hadisten uzaklaşırsa din nazariyede kalır.

Müslümanın asıl vazifesi, dünyasını cennet etmektir. Ahiretteki cennet Allah'ın bir lütfudur.

Evet, nev-i beşerin ahvaline dikkatle bakılırsa görülür ki; ruhun manen terakkisini, vicdanın tekâmülünü, akıl ve fikrin inkişaf ve terakkisini telkih eden, yani aşıl原因, şeriatlardır; vücut veren, tekliftir; hayat veren, Peygamberlerin gönderilmesidir; ilham eden, dinlerdir. Eğer bu noktalar olmasaydı insan hayvan olarak kalacaktı ve insandaki bu kadar kemalât-ı vicdaniye ve ahlâk-ı hasene tamamen yok olurlardı.

İşarat'ül l'caz, Nükte-i İcaziye

Nizâ: Çekişme, ağız dalaşı, anlaşmazlık, ihtilâf.

Fırak: Takımlar kalabalıklar, ehl-i sünnet ve cemaatten ayrılan bâtıl mezhepler.

Dâl: Kur'ân ve imân yolundan sapan, dalâlete giden, azan. 2-Azdırıcı, sapkın. 3-Yolunu şaşırılmış, doğru-luktan uzaklaşmış, sapıtılmış, günaha girmiş.

Telkih: Aşılama, aşı yapma.

Ahlâk-ı hasene: Güzel ahlâk, güzel huy.

Hıristiyanlık

*Hattâ hadis-i sahihle,
âhir zamanda İsevîlerin
hakikî dindarları ehl-i
Kur'ân ile ittifak edip,
müşterek düşmanları
olan zındıkaya karşı
dayanacakları gibi; şu
zamanda dahi ehl-i
diyanet ve ehl-i hakikat,
değil yalnız dindaşı,
meslektaşı, kardeşi
olanlarla samimî
ittifak etmek, belki
Hıristiyanların hakikî
dindar ruhanîleriyle
dahi, medar-ı ihtilâf
noktaları muvakkaten
medar-ı münakaşa ve
nizâ etmeyerek, müşterek
düşmanları olan
mütecaviz dinsizlere karşı
ittifaka muhtaçtırlar.*

Yirminci Lem'a

*Müslümanlar, şimdi bu
acıp zamanda, imanı
bulunan ve hattâ fırak-ı
dâileden bile olsa onlarla
uğraşmamak ve Allah'ı
taniyan ve ahireti tasdik
eden Hıristiyan bile
olsa, onlarla medâr-ı
nizâ noktaları medâr-ı
münakaşa etmemeyi,
hem bu acıp zaman, hem
mesleğimiz, hem kudsî
hizmetimiz iktiza ediyor.*

Kastamonu Lahikası

İsa aleyhisselam, Roma İmparatoru Augustus zamanında Nasıra ilçesinde dünyaya geldi. Yahudi asıllıdır ve 30 yaşında İncil'i tebliğ etmeye başlamıştır. Kendisine iman eden 12 kişiye Havari (Apotre) denir. Yunanlılar ona Hıristos der ve Hıristiyanlık bu kelimedenden türetilmiştir.

Tevrat'a inanan Yahudiler, İsa aleyhisselamın yeni bir din yaymasına razı olmayıp, onu Kudüs valisine şikâyet ettiler, idama mahkûm oldu. İsa aleyhisselamı şikâyet eden onun yerine çarmıha çekildi, çarmıhın şeklinden de haç (the cross) yaptılar.

Havariler öldürülürken İncil'in aslı da kayboldu. İsa'yı hiç görmeyen, tanımayan Tarsuslu Sen Pol bile İncil yazdı. İsa aleyhisselamın İncil'i Aramca olduğu halde sonradan yazılan İnciller Yunancaydı.

Sen Pol ve Sen Piyer Romalılar tarafından öldürüldü. Neron ve Diyoletianus zamanında Hıristiyanlar, aslanların önüne atıldı veya yakıldı.

Hıristiyanlık'ta tek Allah'a iman, yardımlaşma ve kardeşlik vardı. Romalılar'da olmayan bu meziyetler dinin yayılmasını sağladı.

321'de Kostantinus, Hıristiyanlığı Roma'nın resmi dini ilân etti.

Roma'dan ayrılarak Bizantion şehrine geldi, kendi ismine binaen buraya Konstantinopolis dedi ve orayı Hıristiyanlığın merkezi yaptı. Bu şehir 1453'te İstanbul ismini alacaktır.

Kostantinus zamanında İskenderiyeli Papaz Arius, teslisi (İsa'ya tanrının oğlu denmesini) kabul etmedi, 325'te İznik'te yapılan toplantıda İznik Konsili, Arius'u aforoz etti.

Kostantinus'un yerine geçen Yulianus Hıristiyanlığa karşı çıkıp putçuluğu resmen kullandı.

395'te onun yerine geçen Teodesius putları yıktırdı, Hıristiyanlığı tekrar resmi din ilân etti. Artık İncil değil inciller vardı; Tanrı, İsa, Ruh'ül Kudüs teslisi kabul edilip Allah'ın sıfatları yanlış anlaşıldı.

İns: İnsan, beşer, âdemoğlu.

Sürur: Sevinç, mutluluk, neşe

Ervah: Ruhlar, canlar, hayatın cevherleri.

Safîle: Dip, alt, bir şeyin aşağısı, altı, alt tarafı.

Mevadd-ı süfliye: Alçak ve basit maddeler.

Kat'iyen bil ki: Hilkatın en yüksek gayesi ve fitrâtın en yüce neticesi "İmân-ı Billâh"tır. Ve insanîyetin en âli mertebesi ve beşerîyetin en büyük makamı, imân-ı billâh içindeki "Mârifetullah"tır.

Cin ve insan en parlak saâdeti ve en tatlı ni'meti, o mârifetullah içindeki "Muhabbetullah"tır. Ve ruh-u beşer için en hâlis sürur ve kalb-i insan için en sâfi sevinç, o muhabbetullah içindeki "lezzet-i ruhaniye"dir.

Evet, bütün hakikî saâdet ve hâlis sürur ve şirin ni'met ve sâfi lezzet, elbette mârifetullah ve muhabbetullahdadır.

Onlar, onsuz olamaz. Cenâb-ı Hakk'ı tanıyan ve seven, nihayetsiz saâdete, ni'mete, envâra, esrâra; ya bilkuvve veya bilfiil mazhardır.

Yirminci Mektup

İslâmiyet

Allah için işleyiniz, Allah için görüşünüz, Allah için çalışınız. Onun rızası dairesinde hareket ediniz, o vakit sizin ömrünüzün dakikaları seneler hükmüne geçer.

Üçüncü Lem'a

Akıl ve ilim ve fen hükmettiği istikbalde elbette bürhan-ı akliye istinad eden ve bütün hükümlerini akla kabul ettiren Kur'ân hükmedecek.

Hutbe-i Şamiye

Din bir imtihandır, telif-i ilahi bir tecrübedir, ta ervah-ı âliye ile ervah-ı safiye müsabaka meydanında birbirlerinden ayrılınsın. Nasıl ki madene ateş veriliyor; ta elmasla kömür, altınla toprak birbirinden ayrılınsın. Öyle de bu dar-ı imtihanda olan teklifat-ı ilâhiye bir ibtiladır ve müsabakaya sevtir ki, istidat-ı beşer madeninde olan cevahir-i âliye ile mevadd-ı süflîye birbirinden tefrik edilsin.

Yirmi Beşinci Söz

571'de Hazreti Muhammed^(sav) Mekke'de doğdu.

610 yılında ilk sure inmeye başladı.

616'da Müslümanlar 40 kişiydi.

622'de Medine'ye hicret buyurdular.

Bir beyannâme neşrederek Yahudilerle, müşriklerle ve Hıristiyanlarla Medine'de beraber yaşamının esaslarını belirttiler.

Savaşlar Medine'de başladı, ahkâm ayetleri Medine'de nüzul etti, Kur'ân 22 senede tamamlandı, Resulullah 632 yılında Darü'l Beka'ya intikal buyurdular.

İlmi, tekniği, sanatı emreden pek çok ayet ve hadis mevcuttur.

İslâmiyet, bir avuç sahabeyi süper güç yapmıştır. Kötüler iyi, cahiller âlim, fakirler zengin olmuştur.

Fransız hukukçularından Romognosi 1817 yılında şöyle diyor: "Suçluları artıran medeniyet, hakiki medeniyet değildir. Bir memleketteki rahat, ihtişamlı odalar, zarif ve kıymetli elbiseler, büyük eğlenceli yerler medeniyetten sayılmaz. Ancak ahlâki, iktisadi ve siyasi tekâmül hakiki medeniyete vücut verilebilir. Suçların sebebi medeniyetse, faziletler bu medeniyetle nasıl inkişaf edebilir."

Sahabe, maddeten ve manen üstündü; aralarında ise maddeten ve manen kardeşiler.

İslâmiyet, hiçbir keşfe ve icada kapalı değildir. Tarih şahittir ki Müslümanlar, İslâmiyet'i yaşadığı ölçüde üstün, yaşamadıkları zamanda ise perişan olmuştur.

Rönesans

1271 yılında Marko Polo, Asya'yı boydan boya geçip Çin'e ulaştı. Moğol imparatorunun sarayında kaldı. Bu seyahati 1295'e kadar sürdü. Yazdığı "*Travels*" (Seyahatler) isimli kitabıyla, gezdiği yerlerin zenginliğini anlattı. Bu kitap korsanlara ilham kaynağı oldu.

1348'deki veba salgınında pek çok Avrupalı hayatını kaybetti.

1492'de Christopher Columbus (Kristof Kolomb), Atlantik'i aşarak Amerika'ya ulaştı.

1497'de İngiliz Jean ve Sebastiyen Cabot, Kanada'ya kadar gittiler.

1507'de America Vespucci Amerika'yı keşfetti, kendi ismi bu kıtaya verildi.

1519'da Meksika ve Peru İspanyollar'ın eline geçti, 24 milyon Meksikalı öldürüldü; 1600 yılında Meksika'nın nüfusu bir milyona düşmüştü.⁴

1498'de Portekizliler, Amerika'yı dolaşarak Hindistan sahillerine vardılar.

1519'da Almanya'nın desteği ile Portekizli Macellan, Filipinler'e ulaştı. Burada yerliler tarafından öldürülünce Del Kano yönetimindeki gemiler sürekli batıya giderek 1522'de İspanya'ya döndüler. Böylece dünyanın yuvarlaklığı ispat edildi.

Coğrafi keşiflerden birkaç misâl verdik. Avrupalılar deniz seferlerini durmadan devam ettirdi, sahilleri yağmaladılar. Ateşli silahların keşfiyle

Tasaffi: Saffaşma, durulaşma, temizlenme.

Tecerrüd: Her şeyden vazgeçip Allah'a yönelme, gönlü Allah'ı unutturan her çeşit duygu ve ilgilerden temizleyerek her an diri bir Allah şuuruna sahip kılma.

Havârik: Hârikalar, insanda hayret ve hayranlık uyandıran şeyler.

İstûdat: Yaradılıştan olan ve zamanla geliştirilen kabiliyet, bir şeyin kabulüne ve kazanılmasına olan fitrî meyil.

Âhir zamanda, felsefe-i
tabiiyenin verdiği
cereyan-ı küfriye ve
inkâr-ı ulûhiyete karşı,
İsevîlik dini tasaffi ederek
ve hurafattan tecerrüd
edip İslâmiyet'e inkılâp
edeceği bir sırada, nasıl
ki İsevîlik şahs-ı mânevîsi,
vahy-i semâvî kılıcıyla o
müthiş dinsizliğin şahs-ı
mânevîsini öldürür.
Öyle de, Hazreti İsa
Aleyhisselâm, İsevîlik
şahs-ı mânevîsini temsil
ederek, dinsizliğin şahs-ı
mânevîsini temsil eden
Deccal'ı öldürür; yani,
inkâr-ı ulûhiyet fikrini
öldürecek.

Birinci Mektup

Terakkiyat-ı beşeriyenin
kısım-ı a'zamı ve
keşfiyatları, bir nevi duâ
neticesidir. Havârik-ı
medeniyet dedikleri şeyler
ve keşfiyatlarına medâr-ı
iftihar zannettikleri
emirler, mânevî bir dua
neticesidir. Hâlis bir lisân-ı
istîdat ile istenilmiş,
onlara verilmiştir. Lisân-ı
istîdat ile lisân-ı ihtiyac-ı
fitrî ile olan dualar dahi
bir mâni' olmazsa ve
şerâit dahilinde ise, dâima
maktuldürler.

Yirmi Dördüncü Mektup

yerli halkı öldürüp, mallarını Avrupa'ya taşı-
dılar. Altın, gümüş, baharat, ipek, köle götür-
düler.

Zengin korsanlarla zengin Kilise ilim adam-
larına, sanatkârlara yardım edince Rönesans
hareketleri başladı.

Avrupa'nın doğusunda Osmanlı, güneyin-
de Afrika Müslümanları, batısında Endülüs
Emevi Devleti vardı. Üç tarafı Müslümanlarla
çevrili Avrupa, İslâm medeniyetinin tesirin-
deydi. Herkes şu soruyu soruyordu: "Bir za-
manlar cahil ve fakir olan Araplar, nasıl zen-
gin ve âlim oldu, nasıl dünyanın dört buca-
ğına yayıldılar?"

Anladılar ki İslâmiyet'in ilme, sanata ve
ahlâka verdiği önem, Müslümanları yücelt-
mişti.

Avrupa bilim adamlarının kitaplarında bol
bol ayet ve hadis meali bulunabilir. On-
lar Arapça öğrendiler yahut tefsir okudular;
ayet ve hadis meallerini kendi fikirleri diye
yazıp çizdiler. İslâmiyet, âleme rahmettir.

Abbasiler ve Endülüsler, Yunan filozoflarının
kitaplarını Arapça'ya tercüme ederken, Av-
rupalılar da Arapça'dan kendi dillerine tercü-
me yaptı.

Yunanca eserlerin Latince'ye tercüme edil-
mesiyle Hümanizm devri başladı; resim, hey-
keltıraşlık ve mimarlık hız kazandı. Makyavel
"Prens" adlı eseriyle yöneticilere akıl hocalı-

ğı yaparken, Ariyosya “Öfkeli Rolan” kitabıyla Hıristiyanların İslâm’a karşı mücadelesini anlattı. Tasso da Haçlı Seferleri’nde “Kurtarılan Kudüs”ü hikâye etti.

Resim, mimarlık, heykel sahasında Venedik Okulu’nda Tisiyen; Floransa Okulu’nda Mikelanj, Leonardo da Vinci; Roma Okulu’nda Raffael ünlüdür. Bunların hepsi 16. asrın insanları...

İtalya’da başlayan Rönesans hareketleri Avrupa’nın diğer ülkelerine de yayıldı.

Rönesans; ilimde, sanatta ve edebiyatta gelişmedir. Bu işi yapanlar Kilise ile sıkı dosttu. Kilise onlara maddi yardım yaparken, onlar da Kilise’ye bağlı idi. Fakat bu çalışmalar Kilise’nin şekilci ve geleneksel halini değiştirecek, Hıristiyan dünyasını alt üst edecekti.

Reform

Roma Katolik, İstanbul Ortodoks mezhebini merkeziydi. 16. asırda Hıristiyanlarda bu iki mezhep vardı. Katoliklerin başkanı papa, Ortodoksların patriktir.

Papa, Hazreti İsa’nın vekiliydi. Vatikan’da oturur, devletlere ve milletlere hükmederdi. Onun sözlerinin ve hareketlerinin doğruluğuna inanılırdı. Para ve mal karşılığı günahlar bağışlanır, papaya karşı çıkan aforoz edilirdi. Saraylarda, şatolarda papalar krallar gibi yaşar; evlenmeleri haram olan papaların

*Din-i İsevî’de, yalnız
esâsât-ı dîniye Hazret-i
İsâ Aleyhisselâm’dan
alındı. Hayat-ı içtimaiyeye
ve fûrûât-ı şer’iyeye
dair ekser ahkâmlar,
havâriyun ve sâir rüesâ-yı
ruhâniye tarafından
teşkil edildi. Kısım-ı
a’zamı, kütüb-ü sâbika-i
mukaddeseden alındı.*

**Yirmi Dokuzuncu Mektup,
Yedinci Kısım**

*Ey Müslüman! Biri maddî,
biri mânevî, Avrupa
rûçhanının iki sebebinin
şu netice-i müthişiyile,
o neticenin tesir-i
muharribanesine karşı,
mevcudiyetimizin hâmisini
olan İslâmiyet'ten elini
gevşetme, dört elle sarıl.
Yoksa mahvolursun!
Evet, biz aşağıya iniyoruz,
onlar yukarıya çıkıyor.
Bunun iki sebebi vardır.
Biri maddî, biri mânevîdir.*

Sünuhat

*Nasraniyet ya intifa' veya
istifa edip İslâmiyet'e
karşı terk-i silâh edecektir.
Nasraniyet birkaç def'a
yırtıldı. Protestanlığa
geldi. Protestanlık da
yırtıldı, tevhide yaklaştı.
Tekrar yırtılmaya
hazırlanıyor. Ya intifa'
bulup sönecek veya hakikî
Nasraniyetin esasını câmi'
olan hakaik-ı İslâmiye'yi
karşısında görecek, teslim
olacaktır.*

*İşte bu sırrı-ı azîme Hazreti
Peygamber Aleyhissalâtü
Vesselâm işâret etmiştir
ki: "Hazreti İsâ nâzil olup
gelecek, ümmetinden
olacak, şeriatıyla amel
edecektir." (Buhari, Enbiya
49)*

Hutbe-i Şamiye

ve papazların metres hayatları ve sapıklıkları romanlara ve hikâyelere konu olurdu.

Alman Martin Luther, ilahiyat profesörüydü, 1517'de fikrini açıkladı: "Allah'la kul arasında kimse giremez, günahları ancak Allah affedebilir, cennet için iman kâfidir."

Papa Luther'i aforoz etti. Alman İmparatoru Şarlken onu ölüme mahkûm ederken Saksonya Eletörü Frederik, Luther'i sakladı. O da bir senede İncilleri, Almanca'ya tercüme ederek kitaplarla Kilise arasındaki tezatları ortaya koydu. Prenslerin de yardımıyla 1529'da Şarlken'in kararı protesto edilince, protesto kelimesinden Protestanlık mezhebi doğdu. Katoliklerle Protestanlar 25 yıl savaştı.⁵

Luther Hıristiyanlığa değil, Kilise'ye karşıydı. İsa aleyhisselâmın zamanındaki Hıristiyanlığın uygulanmasını istiyordu. Bu bakımdan Luther radikal ve fundamentalistti.

Protestanlık, Kilise'nin devlet üzerindeki tesirini azaltmıştı; laiklik ve sekülerizm böyle başladı.

Füruât: Ayrıntılar, esastan olmayan meseleler.

Rüesâ: Reisler, başkanlar.

Nasraniyet: Hıristiyanlık.

Sanayi Devrimi

Sanayi öncesinde halkın çoğu köylüydü; okuma, yazma bilmiyordu. En hızlı ulaşım aracı denizde yelkenliler, karada attı. Devlet adamları, zenginler ve Kilise mensupları soyluydu, üstündü.

Sanayi Devrimi makinelerle başladı:

İskoçyalı James Watt (1736-1819) buharlı makineyi; İngiliz Cartwright buharlı dokuma tezgâhını; Fransız Joseph Marie (1752-1834) desenli dokuma tezgâhlarını yaptı.

İngiltere'deki dokuma sanayii 1765'te Sanayi Devrimi'ni başlattı. 1800 sonrasındaki çelik sanayiini demir yolları takip etti. Trenler mamûl mal götürüp hammadde getirirken, orduları da uzak mesafelere taşıyıp sömürgelerin sayısını artırıyordu.

19. asırda kimya sanayii, suni boyalar, suni gübre ve alüminyum alaşımlar birbirini takip etti. Aynı yüzyılda dinamolar ve elektrik enerjisi devreye girdi.

1889'da Paris'te otomobil sergisinin açılmasıyla mazotlu ve benzinli motorlar hem sanayi, hem de ulaşım sahasında yerini aldı.

20. asırda atom enerjisi çok büyük hamleler başlattı.

Enerji eşittir sanayi...

Evvla kömürle su motorlarını çalıştırdılar, sonra su ile türbünleri döndürüp elektrik elde ettiler.

Makineler işçi sayısını azaltırken, dünyanın nüfusu artmaktaydı.

Mamûl malların çeşidi arttıkça, insan alamadığı şeyin fakiri oluyordu.

1789 Fransa İhtilali, Kilise'ye karşıydı. Ekonomik güce sahip olanlar, Kilise'yle irtibatını tamamen kesti. Kapitalizm materyalizmi ve ateizmi beraberinde getirdi.

Kilise'den uzaklaşanların ilimde ve teknikte ilerlemesi, papazların itibarını sarsmıştı.

*Cenab-ı Hakk'ın zeminde
sizin için sakladığı ve
ihzar ettiği bazı maddeler
var. Onlar sizi ateşin
şerrinden muhafaza eder,
arayınız, çıkarınız, giyiniz.*

Yirminci Söz

*Haydi göreyim sizi,
vazife-i ubudiyetinizi
unutmamak şartıyla öyle
çalışınız ki ruy-ı zemini,
her tarafı birbirinize
görülen ve her köşesindeki
sesleri size işittiren bir
bahçeye çeviriniz.*

Yirminci Söz

*Elbette nev-i beşer
ahir vakitte ulûm ve
fünuna dökülecektir,
bütün kuvvetini ilimden
alacaktır, hüküm ve
kuvvet ise ilmin eline
gececektir.*

Yirminci Söz

Ruy-i zemin: Yeryüzü.

Şehirlerdeki sanayi, şehirli köylü farkını bü-yüttü.

Büyük işlerin başarılması için büyük serma-yeler gerekince bankalar doğdu. Faiz bir yandan maliyeti yükseltirken fakiri daha fa-kir, zengini daha zengin etti.

İşçinin olduğu yerde proletarya da vardır. Proletaryanın olduğu yerde sosyalizm de gündeme geldi.

Sermaye sahiplerinin daha fazla kazanıp işi-ni büyütme istemeleri, sömürü düzenini kurarken, işçiyi de ezdi.

Kapitalizm; burjuva ve proletarya sınıflarını açık bir biçimde ortaya koyunca, sosyalizm gün ışığına çıktı.⁶

Sanayi Devrimi'yle bankalar, sendikalar, tröstler, karteller kurulurken sosyal yapı alt üst oldu.

Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarıyla Rusla-rın, Amerika'nın ve Avrupa'nın yayılmacılı-ğı; Afrika'nın, Asya'nın sefaleti; evrimler, dev-rimler Sanayi Devrimi'nin insanlığa hediye-siydi.

Biz ilme ve tekniğe asla karşı değiliz. Sanayi Devrimi'yle Avrupalılar insanlığı unuttu. Eş-yaya şeref veren insanlar tarihe karışırken, eşyadan şeref alanlar baş tacı oldu.

1814'te trenler çalıştı, 1859'da Amerika'da 6250 metre derine inerek petrol kuyusu açıl-

dı. 1851’de telefonla konuşuldu, 1866’da daktiloyla yazılar yazıldı ve 1871’de dinamo yapılarak şehirler aydınlatıldı...

1882’de başlayan Hicri 14. asrın meşhurları ise şöyle: Gandhi (1869), Lenin (1870), Churchill (1874), Stalin (1879), Roosevelt (1882), Mussolini (1883), Hitler (1889), Eisenhower (1890), Mao (1893)...

Bu asırda ülkemizde de siyasette, politikada ve kültürde çok meşhur insanlar yetişmiştir:

Said Nursî (1873), Mehmet Akif Ersoy (1873), Abdülhâkim Arvasi (1881), Mustafa Kemal (1881), İsmet İnönü (1884), İskilipli M. Atıf (1876), Ömer Nasuhi Bilmen (1884), Ahmet Hamdi Akseki (1887), Süleyman Hilmi Tunahan (1888)...

1882’den 1979’a kadarki Hicri 14. asırdaki insanları ve olayları incelediğimizde görürüz ki 50 bin senede olmayan işler bir yüzyılda gerçekleşmiştir. Bizim açımızdan Hicri asırlar önemlidir.

19. ASIR

Fabrikalar, atölyeler, laboratuvarlar Avrupa’yı üstün duruma getirirken; din, medeniyetin dışına itilmişti.

Avrupa maddeten ilerliyordu. Müslümanlar maddi ilerlemeyi kaçırınca, mânevî gücün mânâsı da anlaşılmadı.

Maddi ilerlemenin dışında Müslümanların elinde olan her şey, silahların karşısında perişandı. Çünkü Avrupa medeniyeti, silahlarla beraber sömürgelerin de sayısını artırmıştı. Asya ve Afrika gibi dev kıtalar el kadar Avrupa’nın elinde oyuncaktı, köleydi. Maddiyat her şeydi, mâneviyat muzdarip; teselli gözyaşını dindirmiyordu. Zaten ferdi üstünlüklerin kolektif güçler karşısında ne önemi olabilirdi?

İlahi nizamdan habersiz bir medeniyet almış başını giderken hâkimiyet silahta, güç paradaydı. İlim ve teknoloji zalimlerin eline geçmiş, mazlum olmak en büyük suç, cezası çok ağır; belki kölelik, belki ölüm...